



Marknadsutblick COVID-19

Mars v.14 2020



Ekonomisk makrorapport mars v.14 2020

Till följd av den senaste tidens snabba spridning av det nya coronaviruset har ekonomin i såväl Sverige som omvärlden påverkats. Många branscher har drabbats direkt av människors förändrade beteende samt länders och företags restriktioner i syfte att förhindra omfattande spridning. Initialt var besöksnäringen särskilt hårt drabbad, men under de senaste veckorna har krisen spridits brett till stora delar av ekonomin, bland annat industri och detaljhandel. Krisen påverkar såväl Sverige som omvärlden med både en utbuds- och efterfrågechock. Produktionen påverkas av nedstängningar och störningar i produktionskedjor samtidigt som efterfrågan på många varor och tjänster faller dramatiskt. Det avspeglas i den senaste veckans statistik om bland konkurser och varsel. Samtidigt har börserna stabiliserats under den senaste veckan med mindre svängningar. I pandemins spår har prognoser om den framtida ekonomiska utvecklingen justerats ned kraftigt, det finns dock en förväntan om att återgången ska gå snabbare än vid tidigare kriser.

Många länders regeringar och centralbanker har under en mycket kort tid vidtagit kraftiga åtgärder för att lindra inbromsningen av ekonomin.



SVERIGES BNP

Redan innan utbrottet av coronaviruset sågs en inbromsning av Sveriges ekonomi då BNP ökade med måttliga 0,2 % under det sista kvartalet 2019 jämfört med föregående kvartal. För helåret 2019 var tillväxten preliminärt 1,2 %. Tillväxten 2019 var den lägsta sedan 2013.

Enligt Konjunkturinstitutets (KI) prognos från den 1 april kommer pandemin försätta ekonomin i en djup lågkonjunktur. KI:s bedömning visar på en minskning av BNP med 3,2 % under 2020. Det kan jämföras med den tidigare prognosen från december som visade på 1 % ökning. Myndighetens prognos för 2021 är att ekonomin återhämtar sig och BNP ökar med 3,5 %. KI:s prognoser bygger bland annat på antagande om att viruset ebbar ut under senare delen av 2020. Regeringen förutspår att fallet i BNP kommer vara kraftigare än under finanskrisen, men väntar sig en snabbare återhämtning än under tidigare kriser. Tidigare kriser har berott på strukturella problem i ekonomin. Denna ekonomiska kris beror istället främst på förändrade beteenden och åtgärder som satts in i syfte att begränsa smittspridning. Osäkerheten i prognoserna är mycket hög.

Industrins inköpschefsindex sjönk med 9,5 indexenheter till 43,2 från februari till mars. Det är den lägsta nivån på nästan 11 år. Indexet baseras på konjunkturstatistik från inköpschefer inom industrin. Ett indextal under 50 innebär en nedgång.



UTLÄNDSKA INDIKATORER

Nedan följer ett axplock av senaste veckans statistik från andra länder.
- USA, antalet nya *ansökningar om arbetslöshetsersättning* under en vecka uppgick till 6,6 miljoner, vilket är nästan 10 gånger fler än värsta veckan under finanskrisen. *Inköpschefsindex* inom tillverkningsindustrin sjönk mindre än

väntat och uppmättes till 49,1 i mars jämfört med 50,1 med föregående månad.

- EU, euroområdetets *inköpschefsindex* för industrin sjönk till 44,5 i mars jämfört med 49,2 i februari. *Inflationstakten* i euroområdet sjönk till 0,7 % i mars jämfört med föregående månads 1,2 %, siffrorna är preliminära. Sjunkande priser på energi var starkt bidragande till nedgången.

- Kina, *inköpschefsindex* i industrin steg till 52 i mars jämfört med 35,7 i februari. Officiell statistik från landet visar även på en kraftig minskning av antalet nya smittade. Tvivel har dock riktats mot siffrorna, då Kina tidigare manipulerat officiell statistik.



ARBETSLÖSHET

under 2019 ökade andelen arbetslösa efter en stadigt sjunkande andel ända sedan slutet av finanskrisen 2010. I februari 2020 var 7,4 % inskrivna som arbetslösa, enligt Arbetsförmedlingen, motsvarande siffra året innan var 6,9 %.

Under mars varslades närmare 37 000 personer om uppsägning, vilket är den högsta uppmätta siffran någonsin i Sverige. Under finanskrisens värsta månad varslades knappt hälften så många. Värst drabbat är hotell- och restaurangbranschen men även handel-, transport- och bemanningsbranschen är hårt ansatta. Stockholmsregionen står för drygt hälften av varslen – 20 500. Under finanskrisen blev cirka 30 % av de varslade arbetslösa. Regeringens prognos är att arbetslösheten toppar på 9 % under slutet av 2020 och minskar under 2021.



KONKURSER

UC:s statistik visar på en mycket stor ökning av konkursansökningar under mars. Under årets första tre månader har konkurserna totalt ökat med 9 % jämfört med samma period 2019. Störst är ökning i hotell- och restaurangbranschen där 123 % fler konkurser noteras jämfört med mars 2019. Motsvarande ökning i transportsektorn är 105 %. Framöver förväntas bland annat underleverantörer inom industrin och åkerier drabbas hårdare. Stora delar av industrin har produktionsstopp på grund av störningar i logistiken samt brist på komponenter.



AKTIE- OCH RÅVARUMARKNADER

Den svenska börsen (OMXSPI) har under året fram till början av april sjunkit med drygt 20 %. En viss återhämtning har skett sen den hittills lägsta nivån i år, den 23 mars, då börsen sjunkit 30 %. Nedgången har skett väldigt snabbt med nedgångar på enskilda dagar på runt 10 procent. En liknande utveckling ses i de flesta europeiska länder samt USA. Priset på många råvaror har under året sjunkit. Oljepriset sticker ut med en nedgång på

omkring 60 % till följd av rekordstort överutbud efter priskrig mellan Ryssland och Saudiarabien.



RÄNTOR

USA:s centralbank, FED, har under senaste veckorna sänkt styrräntan extraordinärt till nära noll. Sveriges Riksbank höjde styrräntan till noll i mitten av december, efter en längre period av minusränta. Någon avisering om att sänka räntan till följd av coronaviruset har ännu inte skett.



VALUTOR

Kronan försvagas mot större valutor framförallt den amerikanska dollarn som för första gången på 18 år kostar över 10 kronor. Sverige som är ett exportberoende land gynnas generellt av en försvagning av kronan. En långvarig försvagning leder dock till högre priser på importerade varor och därmed även högre inflation.



KRISPAKET

Nya krispaket och åtgärder för att mildra de ekonomiska effekterna av virusutbrottet kommer dagligen. Nedan listas de viktigaste åtgärderna: *Regeringen* har föreslagit att karensavdraget slopas till och med maj. Staten tar även över sjuklöneansvaret från företagen. Korttidspermittering införs från och med den 16 mars, där staten kan gå in och ta delar av lönekostnaden. Likviditetsförstärkning ges via skattekontot för moms, arbetsgivaravgifter och anställdas preliminärskatt. Vidare kommer staten att kompensera kommuner och regioner för extraordinära åtgärder och merkostnader inom hälso- och sjukvården och omsorgen kopplade till coronaviruset. ALMI, Exportkreditnämnden och Svensk exportkredit har fått utökade möjligheter att låna ut till svenska företag. Arbetsgivaravgiften sänks för företag under mars till juni. Regeringen föreslår även hyresstöd till utsatta branscher. Därutöver finns förslag om att ställa ut kreditgarantier, omfattande 100 miljarder, till i första hand små och medelstora företag.

Finansinspektionen sänker bankernas buffertkrav för att underlätta utlåning till företag och hushåll via bankerna. Vidare meddelas att bankerna kan ge bolånetagare undantag från amorteringskravet. Undantaget gäller till och med juni 2021.

Riksbanken har vidtagit åtgärder genom att bl.a. möjliggjort nyutlåning av upp till 500 miljarder kronor till hushåll och företag via banker. Beslut har även fattats om att utöka köpen av värdepapper med upp till 300 miljarder.

Vid behov kommer dessa värdepapper innefatta både stats-, kommun- och bostadsobligationer för att tillgängliggöra krediter till olika delar av ekonomin. Utlåningsräntan för lån över natten sänks från 0,75 procent till 0,2 procent över reporäntan. Bankerna kommer även kunna låna obegränsat till

samma ränta med tre månaders löptid mot säkerhet. Kraven på säkerheter för lån i Riksbanken har lättats. Regeringen har föreslagit att staten garanterar 70 % av nya lån från bankerna till företag som drabbats hårt av coronaviruset, men i övrigt är livskraftiga.

Kritik har riktats mot de stödåtgärder som svenska staten tagit fram. Kritiken kommer främst från små och medelstora företag i särskilt utsatta branscher, såsom besöksnäringen. Läget beskrivs som ytterst akut då intäkterna helt stannat av. Företrädare för dessa företag menar att statens åtgärder är ett steg på rätt väg, men att för mycket fokus legat på lån med räntor som dessutom är för höga. De mest utsatta företagen behöver ytterligare sänkta kostnader för att kunna överleva.

Huvudkontor

UC AB
Årstaängsvägen 21 B
117 88 Stockholm

Kontakt

Växel: 08-670 90 00
Fax: 08-670 90 20

E-post: info@uc.se
Webb: uc.se

Firma

Org.nr. 556137-5113